ABSTRAK

Tujuan kajian ini adalah untuk mengkaji makna denotatif dan makna konotatif *jaku betandu* dalam konteks novel *Kemayang Pengerindu*. Objektif kajian ini adalah pertama, mengenal pasti dan mengkategorikan *jaku betandu* mengikut golongan kata serta kedua, menganalisis makna denotatif dan makna konotatif *jaku betandu* dalam teks *Kemayang Pengerindu*. Kajian ini merupakan satu kajian yang menggunakan kaedah kualitatif bersifat deskriptif di mana data diperoleh melalui teks yang terkandung di dalam novel *Kemayang Pengerindu*. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini ialah teks. Teks ini mengandungi 1920 rangkap, 3 hingga 24 baris dalam satu rangkap. Teks dianalisis secara sistematik untuk mencapai objektif kajian melalui pendekatan kualitatif dengan memberi fokus kepada makna denotatif dan makna konotatif *jaku betandu* dalam teks *Kemayang Pengerindu.* Kaedah kajian yang digunakan adalah kaedah kualitatif di mana cara ini digunakan untuk menjawab setiap objektif yang dibentuk dalam kajian ini. Hanya 15 data saja dianalisis pada bahagian ini. Teks asal yang bahasa Iban diterjemahkan kepada bahasa Melayu secara literal. Namun, makna literal ataupun denotatif dalam konteks ayat tersebut tidak menyampaikan makna sebenar konteks penceritaan ini. Oleh itu, makna literal tersebut akan dianalisis kepada makna konotatif untuk menyesuaikan makna sebenar yang ingin disampaikan oleh penulis.

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the denotative and connotative meanings of *jaku betandu* within the context of the novel *Kemayang Pengerindu*. The objectives of this study are, first, to identify and categorize *jaku betandu* according to word classes, and second, to analyze the denotative and connotative meanings of *jaku betandu* in the text of *Kemayang Pengerindu*. This research adopts a qualitative descriptive approach, with data obtained from the text contained in the novel *Kemayang Pengerindu*. The instrument used in this study is the text itself, which consists of 1,920 stanzas, each comprising 3 to 24 lines. The text is analyzed systematically to achieve the research objectives through a qualitative approach, focusing on the denotative and connotative meanings of *jaku betandu* in the novel. The research methodology applied is qualitative, which is employed to address each of the research objectives formulated in this study. Only 15 data samples are analyzed in this section. The original text in the Iban language is translated literally into Malay. However, the literal or denotative meaning in the context of these sentences does not convey the actual meaning intended in the narrative. Therefore, the literal meanings are further analyzed to derive the connotative meanings in order to capture the true message intended by the author.